

Skisse til besøksforvaltningsplan for Verdsarvområdet Vestnorsk Fjordlandskap

Skisse som worddoc – skal over i indesign med og kvalitet på kart og illustrasjonar.
Ein del kart og registreringar skal inn i fylkesatlas, andre tilrådingar kjem kun her som skisser og arbeidskart i utkast til forvaltningplan.

Nærøyfjordområdet med innfallsportar

Besøksforvaltningsplanen blir presentert i to delrapportar. Dette dømet gjeld Nærøyfjordområdet

- Føreord, innleiing og overordna visjon og mål er lik for både områda og både rapportane.
- Analysar, strategiar og handlingsplanar er presentert for Nærøyfjordområdet og Geirangerfjordområdet kvar for seg.

Føreord

Om Verdsarvrådet og rådet sitt ansvar for å forvalte verdsarven

og om arbeidet med å rapportere til UNESCO kvart 6. år.

Oppdrag og målgruppe

Om prosjektet, planprosessen, framgangsmåtar og brukarmedverknad.

Om besøksforvaltning og behov for å styre utviklinga

Kjerneverdier for gode opplevingar

Ta vare på og tilrettelegge for gode opplevingar

- for folk som bur her og for folk som kjem på besøk

Forvaltning av besøk

Kundereisa og det heilskaplege reiselivsproduktet.

Reisa til og frå. Heilskapleg strategi for informasjon, profilering og samferdsel.

Reisa på staden - på besøk. Tilrettelegging for lokal transport, servicetilbod, opplevingar og aktivitetar, sikkerheit og beredskap.

Kva for gjester vil vi ha? Kjøp og gjenkjøp.

Tradisjon, innovasjon og berekraftig utvikling.

Kven har eller kan ta ansvaret?

Måtar å jobbe på.

Meir kunnskap og informasjon

Vise til sluttrapport frå prosjektet for planprosess og erfaringar.

Vise til andre fagrapportar utarbeidd i regi av eller i samarbeid med prosjektet.

Vise til nettstad med linkar til desse undersøkingane, fagrapportane og anna datagrunnlag.

Vise til nettstader/linkar for viktige strategidokument om besøksforvaltning og berekraftig reiseliv frå UNESCO, stortingsmeldingar, vegkart for berekraftig reiseliv mv.

Samandrag

Analyse av kunnskapsgrunnlag for utvikling av besøksstrategiar

1 Side med tekst

Samandraget er samstundes kortversjon av rapporten som viser til behov for besøksforvaltning, kunnskapsgrunnlag, strategiar for styring av besøket og utvikling av områda/destinasjonane.

Forslag:

Teksten i samandraget er på 1 side og kan saman med utvalde temakart og samandrag av tiltak i handlingsdelen (neste side) presenterast som eit eige pdf-dokument (særtrykk) og gjerast tilgjengeleg for alle som er interesserte

Tiltak frå handlingsdelen av besøksforvaltningsplanen 2018-2023

Ei side med tekst

Innhald

Føreord.....	3
Samandrag.....	4
Analyse av kunnskapsgrunnlag for utvikling av besøksstrategiar	4
Tiltak frå handlingsdelen av besøksforvaltningsplanen 2018-2023.....	5
Innhald.....	6
1 Innleiing	10
1.1 Trolltunger i Vestnorske fjordlandskap	10
UNESCO sine fire arbeidsområde for praktisk og effektiv besøksforvaltning.....	10
Besøksforvaltning i Norge	10
1.2 Besøksforvaltningsplan – Føremål med planen	10
Naturarv av universell verdi – del av ei heilskapleg forvaltningsplan for lokalsamfunna.....	10
Berekraftig besøksforvaltning og lokalsamfunnsutvikling, korleis ta planen i bruk.....	10
2 Visjon og mål for verdsarvområda med innfallsportar	11
Visjon for ivaretaking av verdsarven og berekraftig lokalsamfunnsutvikling.	11
Nærøyfjorden verdsarvområde med innfallsportar. KART 1	11
Geirangerfjorden verdsarvområde med innfallsportar. KART 2	12
3 Strategi	13
Styring og forvaltning	13
Kort om rammeverket	14
4 Kunnskapsgrunnlaget – nøkkeltal og statistikk for Nærøyfjordområdet Landskapsressursanalyse 15	
Landskapsområde med namn og nummer KART 3	15
Landskapstypar. KART 4	16
Landskapsverdi Landskapsbilde / OUV VII. KART 5 fyrste utkast og revidert versjon.....	17
Landskapsverdi Geologiske prosessar / OUV VIII. KART 6.....	18
Kulturpåverknad Naturpreg-kulturpreg. KART 7.....	19
Infrastruktur, stiar og løyper, status og bruk. Sommar KART 8.....	20
Infrastruktur, stiar og løyper, status og bruk. Vinter KART 9	21
Infrastruktur på fjorden, typar og tilrettelegging. Sommar KART 10.....	22
Ferdslsmønster på fjorden, besøkstypar og bruk. Sommar KART 11.....	22
Ferdslsmønster på fjorden, besøkstypar og bruk. Vinter KART 12	22
Sårbar natur – sårbarheitsanalyse frå NINA KART 13	23
Reiselivet – besøk og verdiskaping.....	24

Gjesteundersøking (kort ref. eigen rapport)	24
Nøkkeltal for Nærøyfjordområdet	24
Verdiskapingsanalyse	24
Andre forskings- og utviklingsprosjekt	25
Berekraftig reisemål og Master for reiseliv	25
Prosjekt sti og vandring	25
Sustainable Cruise	25
Tourism Elasticity.....	25
SUSTRANS?	25
Om behovet for å få oversikt over FoU- arbeid og andre grunnlagsdata	25
Anna relevant kunnskap.....	25
Felles digitalt kartgrunnlag – fylkesatlas.	25
Regionale planar	25
Kommunale planar i Nærøyfjordområdet.....	25
Temaplanar.....	25
Fagrapportar.....	25
Masteroppgåver knytt til tema	25
Studentoppgåver – strategisk landskapsplanlegging	25
Vidare innhenting av data og kunnskap. (jf. FoU-strategi for verdsarvområdet)	25
5 Besøksforvaltning i praksis – analysar, mål og strategiske grep	26
Samanstilling av kunnskapen og situasjonsanalyse	26
Utvikling/trend Landskapsbilde / OUV VII, KART 14	26
Utvikling/trend Geologiske prosessar / OUV VIII, KART 15	27
Involvere lokalsamfunn og lokalt næringsliv for medbestemming og utvikling	28
Situasjonsanalyse av utvalde landskapsområde SWOT (kartutsnitt)	28
Skape møteplassar for dialog og samarbeid	28
Pressområde – utarbeide tålegrenser for bruk.....	28
Innfallsportar og kart over besøksstraumane, sommar og vinter KART 19	28
Samarbeid for å utvikle berekraftige lokalsamfunn, produkt, tilbod og opplevingar	28
Kompetansebygging, motivering og mobilisering av lokale tilbydarar	28
Kompetansebygging, motivering og mobilisering av store eksterne tilbydarar:	28
Område med viktige aktivitetar og opplevingar - innspel frå folkemøte KART 16.....	29
Innspel til SWOT-analysen som viser analysar og innspel frå dialogkonferansar KART 17.....	29
6 Visjon og strategiar - korleis styre utviklinga.....	30
Visjonar for området og strategiar for besøksforvaltning.....	30
Ivareta verdifulle natur- og kulturområde og utarbeide tålegrenser for bruk.....	30

Opplevingsområde med urørt preg til bypreg, eigna for ulike besøksgruppe KART 18.....	30
Samstyring – involvering av aktuelle aktørar og brukarinteresser	30
Besøkande (ferie og fritid, arbeidsreiser) som vil sjå, vere, gjere og lære.....	30
Grunneigarar og gardbrukarar, grunneigarlag, sameiger og allmenningar.	30
Fastbuande, velforeningar, grendelag, idrettslag, turlag.....	30
Næringsliv, lokale aktørar og aktørar utanfrå (DNT, turoperatørar, guideselskap, regionale- internasjonale selskap).....	30
Beslutningstakarar, styresmakter lokalt, regionalt og nasjonalt.....	30
FoU-aktørar, lokale/regionale/nasjonale/internasjonale kompetansmiljø	30
Grunnlag for val av strategiar og konkrete tiltak	30
Tilrettelegging for masseturisme, strakstiltak og tiltak dei neste 10 åra	30
Transport og samferdsel med infrastruktur og serviceanlegg, på land og på fjorden	30
Tilrettelegging utvalde stiar/løyper og turmål	30
Tilrettelegging for ferdsel på fjorden og langs land (td. kajakk, båt, fiske).....	30
Pressområde, strakstiltak og tiltak på lang sikt.....	31
Prioriterte tiltaksområde – oversiktskart for planområdet KART 20	31
7 Tiltaksplan/Handlingsplan	32
Aurland kommune.....	33
Gudvangen	33
Nærøydalen.....	33
Nærøyfjorden	34
Undredal.....	35
Aurlandsfjorden Ytre del	35
Aurlandsvungen – Skjerdal	36
Aurland	37
Nisedalen – Molddalen.....	37
Vassbygdi.....	38
Aurlandsdalen.....	38
Fretheim – Flåm kai	39
Flåm	40
Flåmsdalen.....	40
Vatnahalsen.....	41
Rallarvegen	41
Voss kommune	42
Stalheim.....	42
Jorddalen	43

Myrkdalen.....	43
Vik kommune.....	44
Skjelingen – Målset.....	44
Vik.....	44
Vangsnes.....	45
Fresvik.....	45
Vegen vidare.....	46
Styring, forvaltning og rammeverk Korleis styre og forvalte etter denne planen? Ulike modellar og kombinasjonar.....	46
Forankring av planen på lokalt og regionalt nivå.	46
Forvaltning av verdsarven – rapportering til UNESCO i 2019.	46
Formidling og forankring av planen Korleis formidle planen til ulike interessegrupper og avgjerdestakarar.....	46
Framlegg til vidare forankring og implementering av planen.....	46
Rådet for Vestnorsk fjordlandskap si tilråding til vidare arbeid.....	47
Forplikting, rullering og revidering.....	47
Underskrifter.....	47
Litteraturliste.....	48

1 Innleiing

1.1 Trolltunger i Vestnorske fjordlandskap

Innleiing – 1 side med tekst. Korte referansar (nr som viser til litteraturliste og linkar). Kort innføring i tema, 2 sider eigna som innleiing ved sakshandsaming og søknadsskriving.

Om besøk, besøksopplevingar og verdiskaping. Aktuelle problemstillingar og døme frå fjern og nær. Grafar og statistikkar med hovudfunn og nøkkeltal, vise til gjesteundersøking og til nøkkeltal i verdiskapings-analysen (kort ref. eigen rapport). Nøkkeltal for dette fjordområdet er handsama i kap. 4.

[UNESCO sine fire arbeidsområde for praktisk og effektiv besøksforvaltning.](#)

Kva tilbod har områda våre? Kva etterspør gjestene? Kva ynskjer lokalsamfunna?
Og kva for besøk tålar vår natur- og kulturarv?

[Besøksforvaltning i Norge](#)

Korleis styre verdas sterkaste vekstnæring lokalt? Verdsarv og reisemål – korleis ta rolla som utviklingsaktør? Oppbygging av denne besøksforvaltningsplanen.

1.2 Besøksforvaltningsplan – Føremål med planen

[Naturarv av universell verdi – del av ei heilskapleg forvaltningsplan for lokalsamfunna](#)
Verdsarv og OUV - Outstanding Universal Value. Her klargjer vi kort kva som er verdsarvverdien (OUV) og kva som er innskrive som OUV.

Natur- og kulturarv, i og utanfor verneområda. Samstundes viser vi til at UNESCO i samband med forvaltningsplanar oppfordrar til å ta med alle viktige natur- og kulturarvverdiar, slik at planen kan fungere for lokal forvaltning like mykje som for rapportering til nasjonale styresmakter og UNESCO. Berre planar som fungerer lokalt og som blir tekne i bruk, kan bidra til å sikre ei berekraftig utvikling.

UNESCO har samarbeider tett med IUCN Og ICCROM (natur- og kulturinstitusjonar som m.a. foreslår kva for område som kan koma på verdsarvlista). IUCN og ICCOM har no fått oppdraget med å sy saman manualane for forvaltning av naturarv, kulturarv eller mix-område til eitt felles dokument (2014-2020). To viktige prinsipp blir vektlagt: Vi skal forvalte både natur og kultur på ein heilskapleg måte, og vi skal lage ein plan som inkluderer og ivolverer ulike lokalsamfunn og interessegrupper. (Linking nature and culture og People Centered Approaches). Desse to prinsippa gjennomsyrrer også UNESCO sin nye strategi for berekraftig reiseliv og for besøksforvaltning. Difor seier vi at besøksforvaltningsplanen er ei ny form for samfunnsplan.

[Berekraftig besøksforvaltning og lokalsamfunnsutvikling, korleis ta planen i bruk](#)

Temakart på fylkesatlas, del av digital kartdatabase. Korleis finn fram til kart og data.
Lokalsamfunnsutvikling – korleis leve av, med og i verdsarven. Kort introduksjon til korleis planen er oppbygd og korleis den kan brukast (overgang til kunnskapsdelen, neste side)

2 Visjon og mål for verdsarvområda med innfallsportar

To sider med kart som viser verdsarvområdet med dei to fjordane og utkast til visjonar for dei to fjordområda. Motståande sider som gjer det lett å samanlikne dei to fjordområda.

Topografisk kartgrunnlag som syner planområda med grenser for kommunar, fylkes, verneområda, verdsarvområdet og innfallsportane med namn og piler som viser besøksstraumane inn i området. Kartet viser også yttergrensene for landskapskartlegginga som dannar grunnlag for fleire av analysane. (Planområda er vist med sterke fargar. Dei områda og innfallsportane som ligg utanfor verdsarvområdet i Sogndal og Lærdal kommunar i Nærøyfjordområdet er dusa ned. Tilsvarende for Norddal kommune i Geirangerområdet).

Visjon for ivaretaking av verdsarven og berekraftig lokalsamfunnsutvikling.

Våre ressursar og utfordringar for forvaltning av planområdet. Mål for dei 10 neste åra. (framlegg til visjonar henta frå ulike forvaltningsplanar, møte med verneområdestyra, kommuneplanar, folkemøte mm.)

Nærøyfjorden verdsarvområde med innfallsportar. KART 1

Geirangerfjorden verdsarvområde med innfallsportar. KART 2

3 Strategi

Visjonane dannar grunnlag for val av strategi – dvs. framgangsmåtar med tilhøyrande tiltak som vi kan gjennomføre for å nå dei langsiktige målsetjingane, slik som UNESCO legg føringar for.

Vår val – tema eller områdevis?

Styring og forvaltning

Innpel frå forskning skrive på eit folkeleg vis. Vi tek med det som er gjort direkte knytt til dette prosjektet frå NMBU, og anna forskning som er komen til dei seinare åra.

Sitat frå Elisabeth Becker, om kven som kan ta styringa.

Vi kan gjere mykje på lokalt og regionalt nivå, men det må samstundes arbeidast godt og grundig frå nasjonale styresmakter.

Innspel frå UNESCO (IUCN og ICCROM som drøftar omgrep som governance, government, multilevel government, network governance). Dette fører oss over på sjølve rammeverket.

Kort om rammeverket

Styresmakter - kven tek avgjerder der mange har ulike interesser?
(oversikt over ei fragmentert forvaltning, systematisering)

Lovverk og forskrifter

Forvaltningsplan for Vestnorsk fjordlandskap

Verdsarvstiftingane og verneområdestyra,

samarbeid om forvaltninga av områda innanfor og utanfor verneområdegrensene

Ny figur (bearbeidd etter m.a. skisser frå sjøfartsdirektoratet) som viser korleis ein besøksforvaltningsplan for verdsarvområda med innfallsportar kan kome til å trenge samarbeid med ulike instansar. Dette lagar vi til for å lettare forstå kva roller ein har og kva for mulegheiter vi ser for samarbeid og fordeling av oppgåver.

Styresmakter på ulike forvaltningsnivå (multi-level government)

KMD – Klima og miljøverndepartementet

(Miljøvern, planlegging, Riksantikvaren, kulturminne)

Sjøfartsdirektoratet

Fiskeridirektoratet

Fylkesmannen

Fylkeskommunane

Verneområdestyret

Fjellstyret

Grunneigarar

Nettverkmed rådgjevande funksjonar som også driv aktiv forvaltning (governance)

Verdsarvrådet

Verdsarvstiftingane (verdsarvparken)

Kystverket?

Andre?

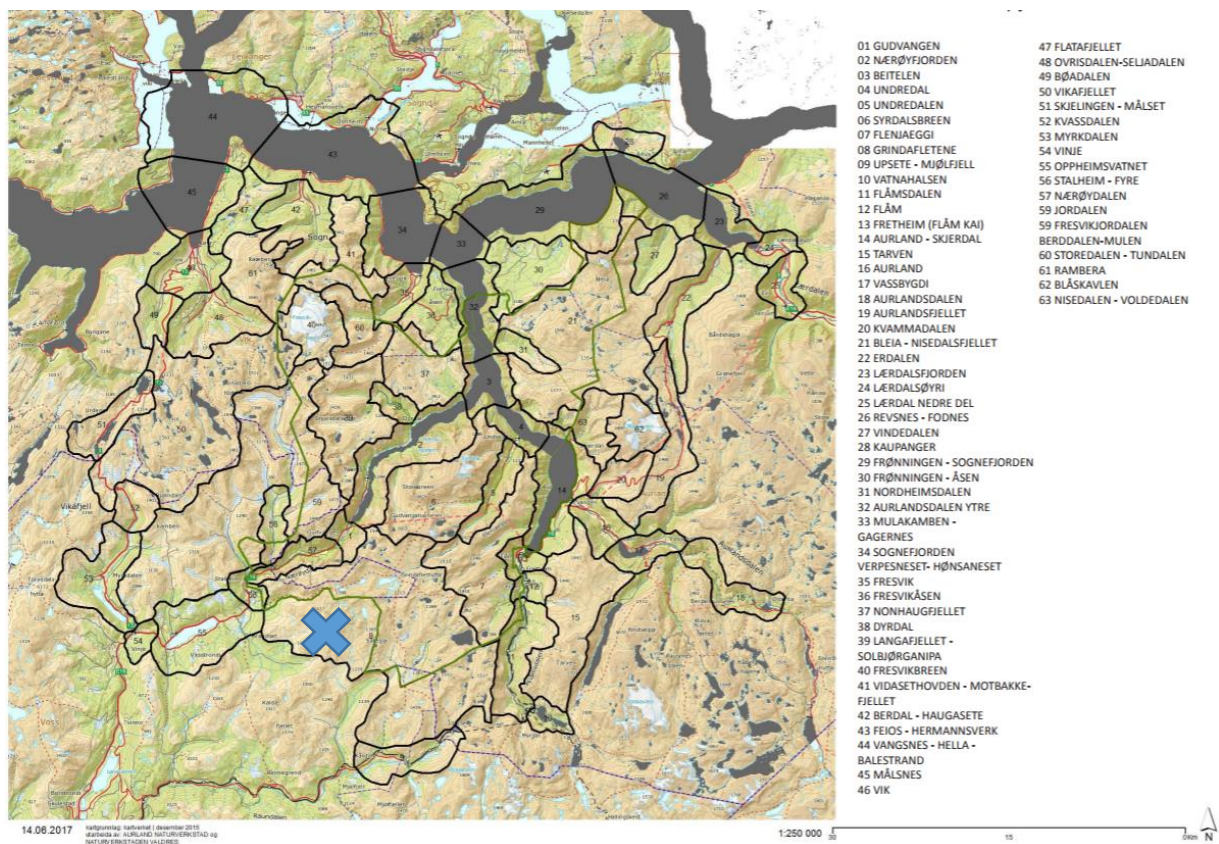
4 Kunnskapsgrunnlaget – nøkkeltal og statistikk for Nærøyfjordområdet

Landskapsressursanalyse

Landskapet i Vestnorsk fjordlandskap og spesielle kvalitetar i Nærøyfjordområdet

Landskapsområde med namn og nummer KART 3

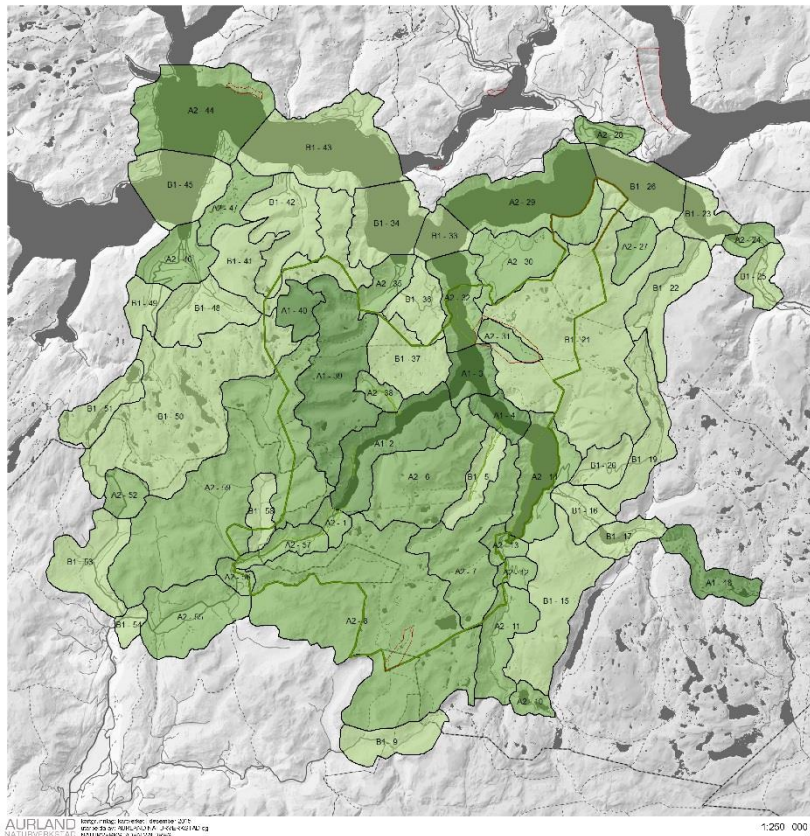
Revidert versjon av landskapsområdeinndelinga med endra landskapsgrenser under utarbeiding (har m.a. teke ut skyteområdet sør for Grindafløtene, blått kryss, og teikna inn Øvsthusdalen frå Stalheim opp mot Grindafløtene (innfallsport mot vidda frå Staheim/Oppeid/Voss). Dette får følgjer for alle karta som har landskapsområdeinndeling i botn, alle karta må endrast og kjørast ut på nytt. Dette blir gjort ved neste revisjon.

Landskapsverdi Landskapsbilde / OUV VII. KART 5 fyrste utkast og revidert versjon

Vestnorsk fjordLANDSKAP

Vestnorsk fjordlandskap vart i 2005 innskrive på UNESCO si verdsarvliste. Verdsarvområdet har to delområde: Geirangerfjordområdet og Nærøyfjordområdet.

FRAMIFRÅ NATURVENLEIK (III)

Tema kart 3: Samla har områda kvalitetar som gjer at dei er førte opp på UNESCO-lista over verdas kultur- og naturarv som type-lokalitetar for dei naturfaglege kriteria I og III i konvensjonen. «Areas of Outstanding Universal Values (OUV) Category I and III».

Temakart med samla vurdering av verdsarven etter kriterium III, framifrå naturvenleik: I følge UNESCO vert Nærøyfjord- og Geirangerfjordområda rekna mellom dei framifrå vakreste fjord-landskapa på kloden. Eit mangfald av naturfenomen på land og i vatn forsterkar naturopplevinga. Kulturlandskap med hyllegardar og stølsbruk, enkelte framleis i bruk, er dømte på menneskeskapte verdiar som tilfører det dramatiske landskapet ein kulturell dimensjon som utfyller og aukar den samla verdien av området.

Verdiane etter kriterium III i verdsarvområdet føreset ein viss grad av forvaltning og skjøtsel for å oppretthaldast. Verdsarvrådet har ansvar for ivareta verdiane og rapportere status kvart 6. år til UNESCO.

Områda utanfor verdsarvområdet (grøn strek) har ikkje verdsarv-status og skal ikkje overvakast og rapportert til UNESCO. Dei er viktige for forvaltninga av verdsarvverdiane, og kan sjåast som buffersoner og innfallsportar med liknande verdiar, og er viktige for å avlaste verdsarvområda mtp. natur- og kulturopplevinga.

Delte er eit grunnlag for utvikling av ei berekraftig og bruksrette besøksforvaltning. Kartet syner fyrste overordna områdevurdering av opplevinga av landskapet knytt til mangfald, helskap og inntrykksstyrke. Det er også gjort vurdering av endringskapasitet. Dvs. kor mykje påverknad (til) området toler før det endrar landskaps-karakter og verdi.

Kartgrunnlaget skal utviklast vidare fram til 2017. Det skal utviklast eit system for vurdering av verdsettning og vurdering av utvikling/trender. Til det trengst det eit sett med bevaringsmål som kunnskapsgrunnlaget og vurderingane skal underbygge.

OUV III

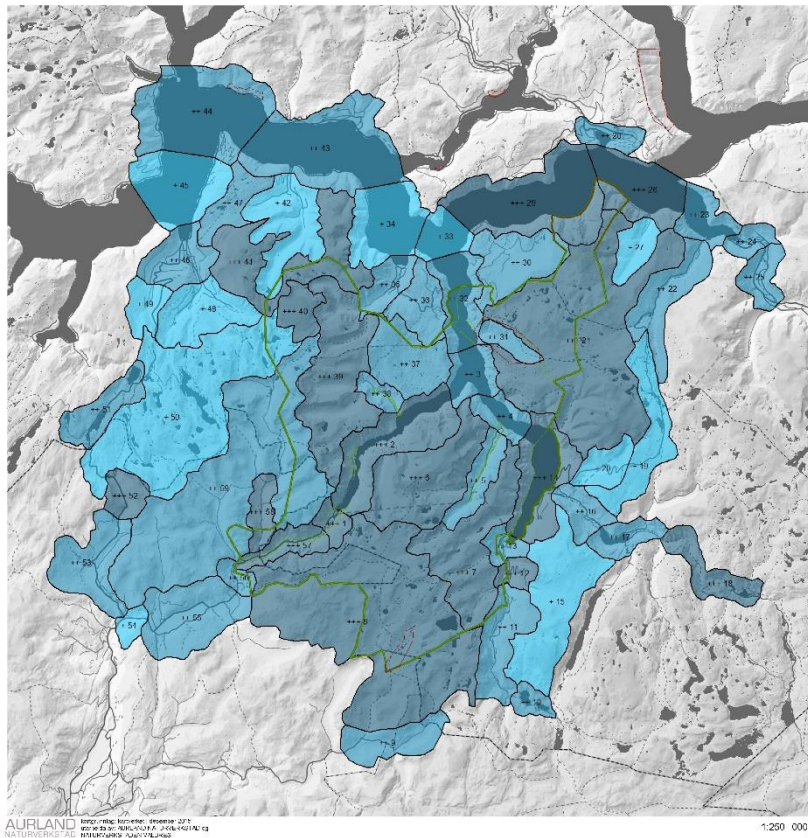
- A1
- A2
- B1
- NP

VERNEFORM

- I
- NP
- III

(Revidert utkast med nye grenser under utarbeiding).

Landskapsverdi Geologiske prosessar / OUV VIII. KART 6

Vestnorsk fjordLANDSKAP

Vestnorsk fjordlandskap vart i 2005 innskrive på UNESCO si verdsarvliste. Verdsarvområdet har to delområde: Geirangerfjordområdet og Nærøyfjordområdet.

NATURLEGE GEOLOGISKE PROSESSAR (I)

Tema kart 2: Samla har områda kvaliteter som gjer at dei er førte opp på UNESCO-lista over verdas kultur- og naturarv som type-lokalitetar for dei naturlege kriteria I og III i konvensjonen «Areas of Outstanding Universal Value (OUV) Category I and III».

Temakart med samla vurdering av verdsarven etter kriterium I, naturlege geologiske prosessar knytt til berggrunn, landformar og endringar av desse gjennom rifting, heving, erosjon, forvting og sedimentasjon, der vatn og is er sentrale element. Området synar alle element av landformar knytt til dei indre delane av to av dei lengste og djupaste fjordane i verda. Dei naturlege geologiske prosessane knytt til danning og utvikling av fjordar er aktive og ikkje påverka av menneskeverk. Verdsarvrådet har ansvar for ivareta verdiane og rapportere status kvart 6. år til UNESCO.

Dei naturlege prosessane i verdsarvområdet (OUV I) føreset minst mogleg menneskeleg påverknad og inngrep. Naturprosessane følgjer naturlovene og treng ikkje skjåtsel, dei treng rom for naturleg utvikling. Her er det menneske sin bruk og deira besøk i området som treng forvaltning.

Områda utanfor verdsarvområdet (grøn strek) har ikkje verdsarv-status og skal ikkje overvakast og rapportertast til UNESCO. Dei er buffersone og innfallsportar og slik viktige for forvaltninga av den samla verdsarvverdien.

Temakartet er eit grunnlag for utvikling av ei berekraftig og bruksretta besöksforvaltning. Kartet synar fyrste overordna områdevurdering av forekomst (type), status (karakter) og endringskapasitet. Dvs. kor mykje påverknad (til) området toler før det endrar landskapskarakter og verdi.

Besöksforvaltningsplanen tek for seg kartlegging av ressursar for reiseliv og påverknad på verdsarven som skuldast ulike former for reiseliv. Dette kartgrunnlaget skal utviklast vidare i prosjektet fram til 2017. Det skal utviklast eit system for vurdering av utvikling og trendar, og som samstundes synleggjer kunnskapsgrunnlaget som vurderingane byggjer på.

OUV I

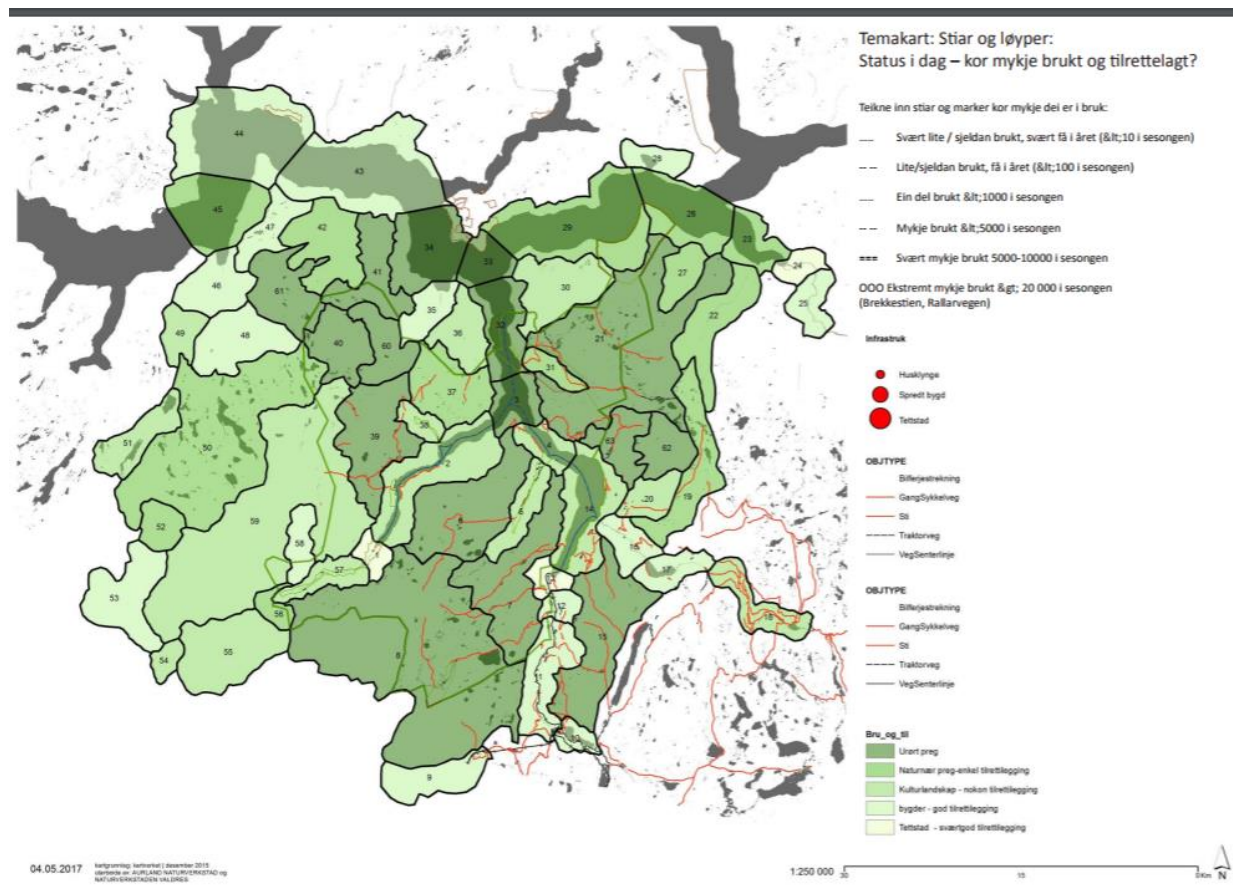
+++
++
+

VERNEFORM

LVD
NP
NR

(Revidert utkast med nye grenser under utarbeiding).

Kulturpåverknad Naturpreg-kulturpreg. KART 7

Kladd – under revisjon. Stiane, kvalitet/tilretteleggingsgrad og infrastrukturen kjem på eige kart for sommar og vinter neste side. Er legg vi og på estimert ferdsel, dvs. kor mykje vi antek stiane er brukt

Infrastruktur, stiar og løyper, status og bruk. Sommar KART 8

Infrastruktur, stiar og løyper, status og bruk. Vinter KART 9
Ikkje motteke informasjon førebels

Infrastruktur på fjorden, typar og tilrettelegging. Sommar KART 10

Tilsvarande sti og løypekartet på land

Ventar på data. Vi har i lag med verneområdeforvaltar inngått avtale med elevar på Voss vgs om innhenting av informasjon.

Ferdselsmønster på fjorden, besøkstypar og bruk. Sommar KART 11

Sjøfart og utslepp i verdsarvfjordane

Sjøfartsdirektoratet 2017 (kort ref. eigen rapport)

Nøkkeltal og undersøkingar i Nærøyfjordområdet

Ferdselsmønster på fjorden, besøkstypar og bruk. Vinter KART 12

Sårbar natur – sårbarheitsanalyse frå NINA KART 13

Sårbarheitsanalyse for Nærøyfjorden landskapsvernområde (kort ref. til aktuell rapport)
Utarbeidd av NINA.

Reiselivet – besøk og verdiskaping

Grafar og statistikkar med hovudfunn og nøkkeltal

Gjesteundersøking (kort ref. eigen rapport)

Nøkkeltal for Nærøyfjordområdet

Verdiskapingsanalyse

(kort ref. eigen rapport)

Andre forskings- og utviklingsprosjekt

Berekraftig reisemål og Master for reiseliv

Prosjekt sti og vandring

Sustainable Cruise

Tourism Elasticity

SUSTRANS?

Andre?

Om behovet for å få oversikt over FoU- arbeid og andre grunnlagsdata

Anna relevant kunnskap

(kort ref. aktuelle rapportar)

Felles digitalt kartgrunnlag – fylkesatlas.

Regionale planar

kven skal med her?

Kommunale planar i Nærøyfjordområdet

Kommuneplan, kommunedelplanar og reguleringsplanar, pågåande planprosessar

Planprogram for rullering av handlingsplan, økonomiplan, Kulturminneplan,

Næringsplan, Hamneplan

Temaplanar

Viktige friluftsområde, sti- og løypeplan,

Fagrapportar

Kjerneområde for kulturlandskap og landbruk

Masteroppgåver knytt til tema

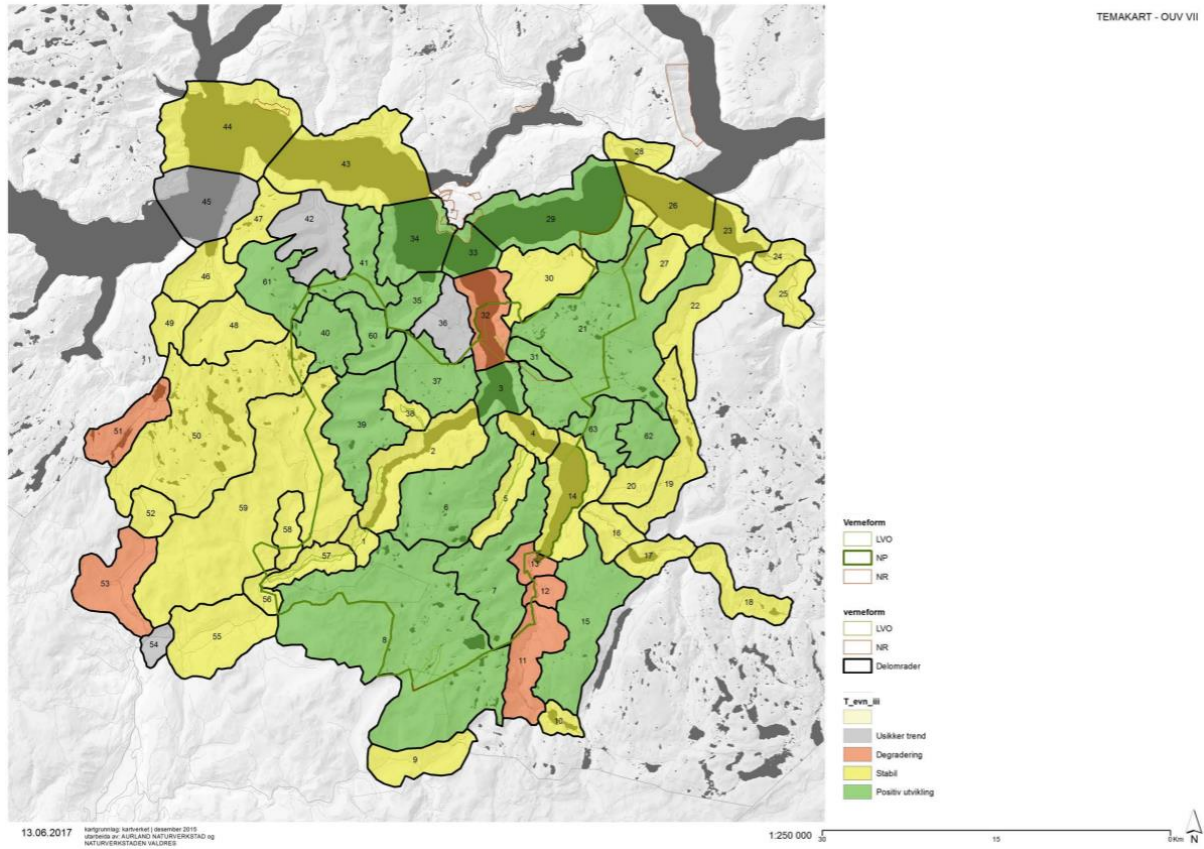
Studentoppgåver – strategisk landskapsplanlegging

Vidare innhenting av data og kunnskap. (jf. FoU-strategi for verdsarvområdet)

5 Besøksforvaltning i praksis – analysar, mål og strategiske grep

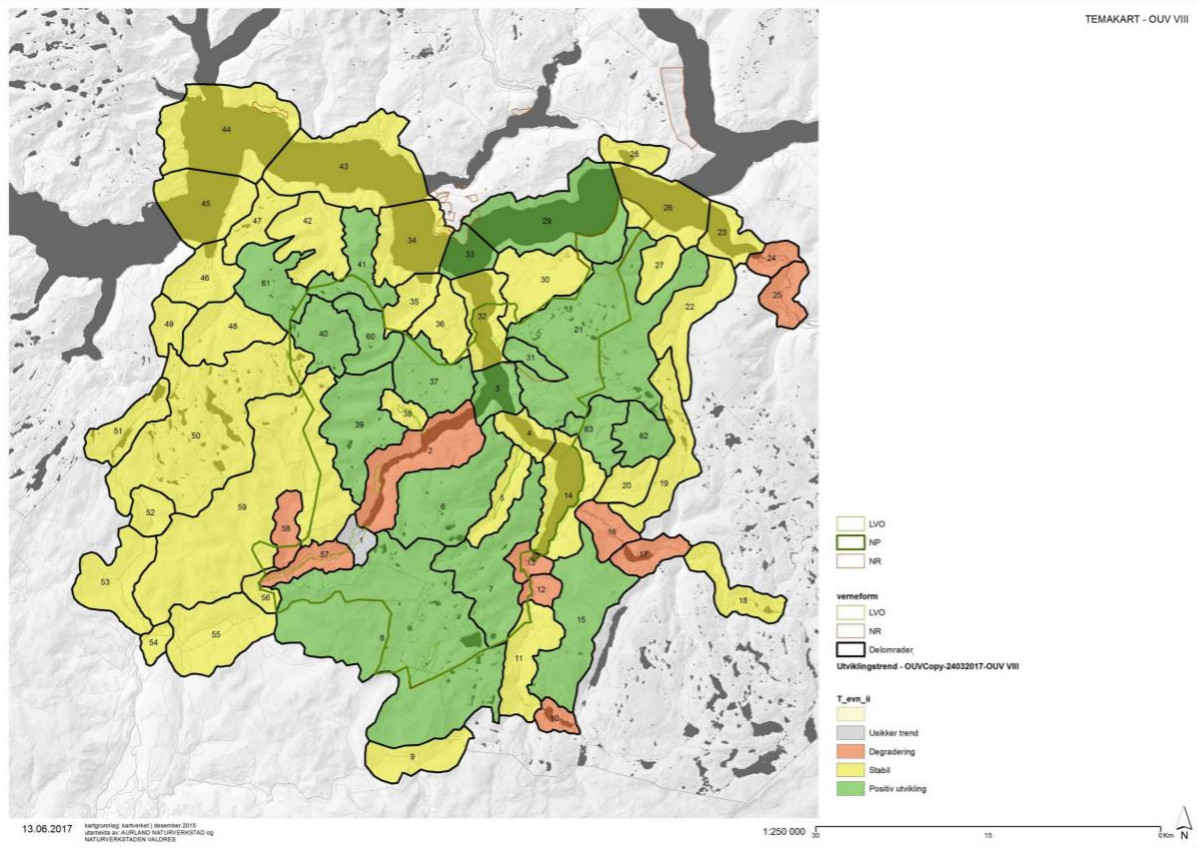
Samanstilling av kunnskapen og situasjonsanalyse

Utvikling/trend Landskapsbilde / OUV VII, KART 14

(Revidert utkast med nye grenser under utarbeiding).

Utvikling/trend Geologiske prosessar / OUV VIII, KART 15

(Revidert utkast med nye grenser under utarbeiding).

Involvere lokalsamfunn og lokalt næringsliv for medbestemming og utvikling

Situasjonsanalyse av utvalde landskapsområde SWOT (kartutsnitt)

Kort innføring om korleis vi har jobba med analysane – og anbefalingar om korleis ein bør jobbe vidare med desse.

Skape møteplassar for dialog og samarbeid

Bakgrunn for karta - Opplæring og kompetanseheving gjennom fagdagar, dialogkonferansar, parkmøte, kurs, vertskapskurs mv. Kursing av lærarar, elevar og studentar, mm.

Pressområde – utarbeide tålegrenser for bruk

Besøkspress og over-turisme, slitasje på lokalbefolkning, naturmiljø og landskap (overvaking, tiltak).

Innfallsporlar og kart over besøksstraumane, sommar og vinter KART 19

Samarbeid for å utvikle berekraftige lokalsamfunn, produkt, tilbod og opplevingar

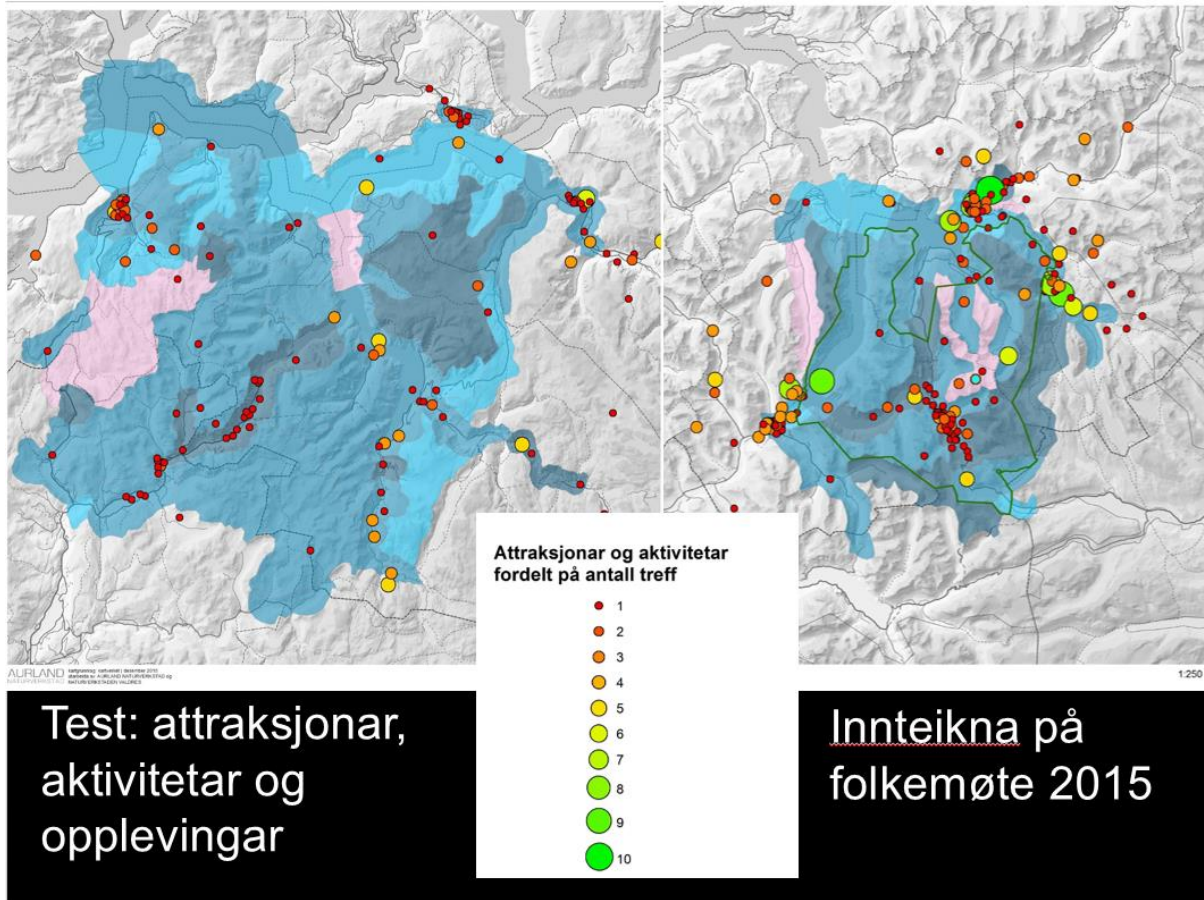
Kompetansebygging, motivering og mobilisering av lokale tilbydarar

Besøksforvaltning er ein vedvarande prosess for å sikre ei berekraftig utvikling for natur og landskap, for lokalsamfunn og for besøksnæringane. Dette er eit utkast til fyrste generasjon plan for forvaltning av besøkstypar, besøksgrupper og besøksstraumar. Vi treng meir kunnskap og kompetanse på alle nivå i forvaltninga, i alle sektorar og på tvers av fagretningar og disiplinlar. Ved å lytte til kvarandre, freiste å forstå ynskje og behov, og ta omsyn til desse, kan vi bidra til nyskaping på mange måtar som kan koma kommunar, verneområdeforvaltning, reiseliv og anna næringsliv, skular, lag og foreningar i lokalsamfunnet til gode.

Kompetansebygging, motivering og mobilisering av store eksterne tilbydarar:

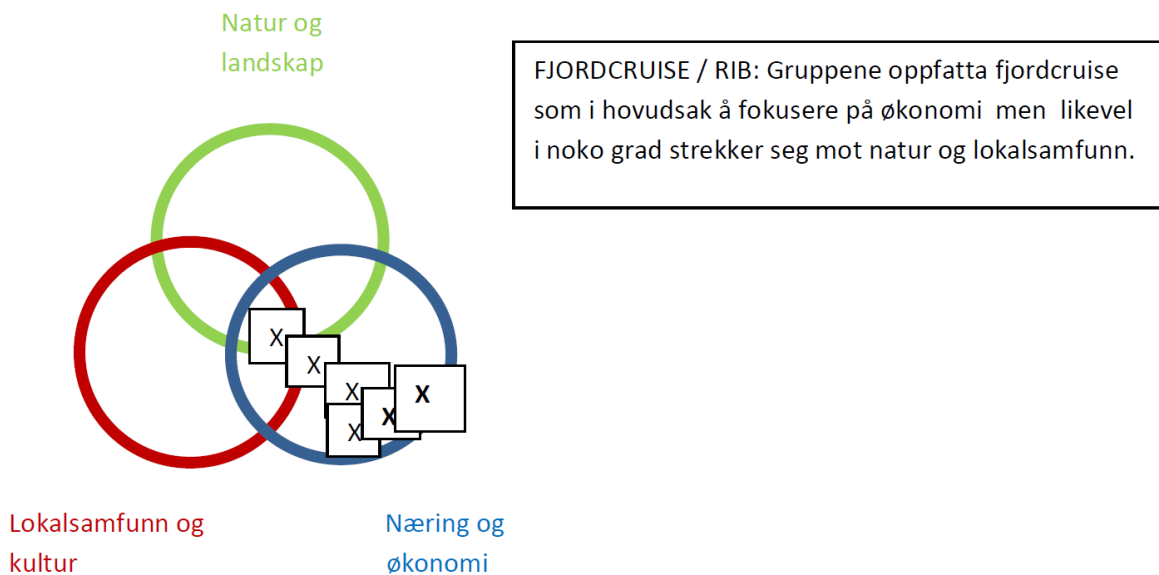
Fagfolk og praktikarar i UNESCO, hjå styresmaktene for reiseliv, samferdsel, transportselskap på land og sjø og cruisenæringa store nasjonale og internasjonale nettverk. Gjennom samplanlegging kan vi jobbe på tvers og lære av kvarandre, vi kan nytte høvet til å byggje opp kompetanse og jobbe fram nyttige strategiar som gjer at vi kan ta ulike delar av besøksnæringane i ei meir berekraftig retning, på ein måte som passar oss og vårt ambisjonsnivå.

Område med viktige aktiviteter og opplevingar - innspel frå folkemøte KART 16

Likande kart med sirklar som viser kvar folk har tekna inn aktivitetar og opplevingar (med anna bakgrunnskart)

Innspel til SWOT-analysen som viser analysar og innspel frå dialogkonferansar KART 17

Døme på innspel som er tekne med vidare i SWOT-analysen. (Ref: gruppearbeid frå dialogkonferansar om cruise og fjordcruise i Nærøyfjordområdet). Tilrettelegging for eit spekter av opplevingar, for korte og lange turar. Prioriterte område som skal med i handlingsplanen.

6 Visjon og strategiar - korleis styre utviklinga

Visjonar for området og strategiar for besøksforvaltning

Stikkord: Sikre gode opplevingar for ulike besøksgrupper, ta vare på lokalsamfunna, avlaste pressområde, skape nye opplevingspunkt og opplevingsruter og rundreiser med lokale, nasjonal og internasjonale attraksjonar.

Ivareta verdifulle natur- og kulturområde og utarbeide tålegrenser for bruk

Opplevingsområde med urørt preg til bypreg, eigna for ulike besøksgruppe KART 18

Under utarbeiding, med utgangspunkt i dagens situasjon (sjå grønne område, kart 7)

Kartlegge område eigna for ulike opplevingar no og i framtida. Inndeling i hovudgrupper av besøkande og innbyggjarar etter purist-urbanist-skalaen. Brukargrupper som driv enkelt friluftsliv åleine, til grupper som reiser i lag med ulike krav til tilrettelegging, til masseturisme i bygdesentrum og byar.

Samstyring – involvering av aktuelle aktørar og brukarinteresser

Besøkande (ferie og fritid, arbeidsreiser) som vil sjå, vere, gjere og lære.

Grunneigarar og gardbrukarar, grunneigarlag, sameiger og allmenningar.

Fastbuande, velforeningar, grendelag, idrettslag, turlag

Næringsliv, lokale aktørar og aktørar utanfrå (DNT, turoperatørar, guideselskap, regionale- internasjonale selskap)

Beslutningstakarar, styresmakter lokalt, regionalt og nasjonalt

FoU-aktørar, lokale/regionale/nasjonale/internasjonale kompetansemiljø

Grunnlag for val av strategiar og konkrete tiltak

Tilrettelegging for masseturisme, strakstiltak og tiltak dei neste 10 åra

Transport og samferdsel med infrastruktur og serviceanlegg, på land og på fjorden

Tilrettelegging utvalde stiar/løyper og turmål

Utvalde stiar og tilrettelegging for ulike tema/aktivitetar, som td. vandring, sykkel, hest) og kor stor ferdsel (stor/mellomstor/liten ferdsel).

Koordinering med sti og vandreprosjektet, landbruksplan mv

Tilrettelegging for ferdsel på fjorden og langs land (td. kajakk, båt, fiske)

Pressområde, strakstiltak og tiltak på lang sikt

Prioriterte tiltaksområde – oversiktskart for planområdet KART 20

Framlegg til tiltak i Nærøyfjordeområdet med innfallsportar som ligg i Vik, Voss og Aurland kommunar

Samanfatning av kartutsnitt på dei neste sidene

7 Tiltaksplan/Handlingsplan

Framlegg til handlingsplan – drøfting med prosjektstyret, kommuneplanleggjarar, verneområdeforvaltarar.

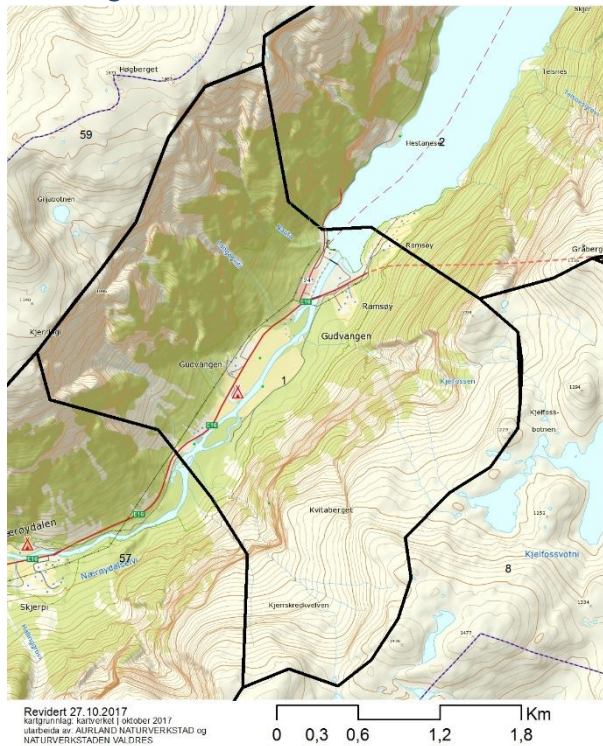
Drøfting av SWOT-analysar for utvalde område og innspel til tiltak på eit siste dialogmøte/seminar med prosjekteigarane og dei andre prosjekt-partnarane. Ope møte. Partnerane er med-arrangørar og held innlegg som utgangspunkt for gruppearbeid, etter same modell som vi har jobba med på dialogkonferansane.

1 side med kart med forklaring til korleis vi har jobba med tema, område, strategiar og tiltak.

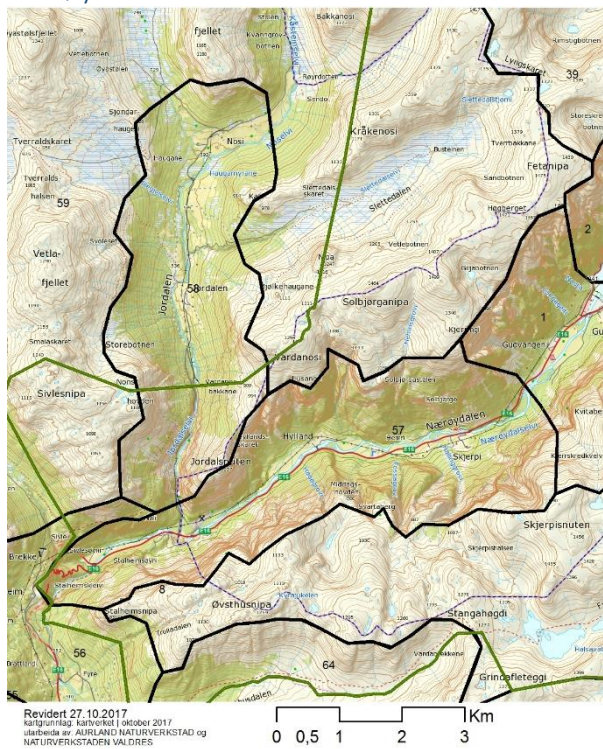

Aurland kommune

Gudvangen

Nærøydalen

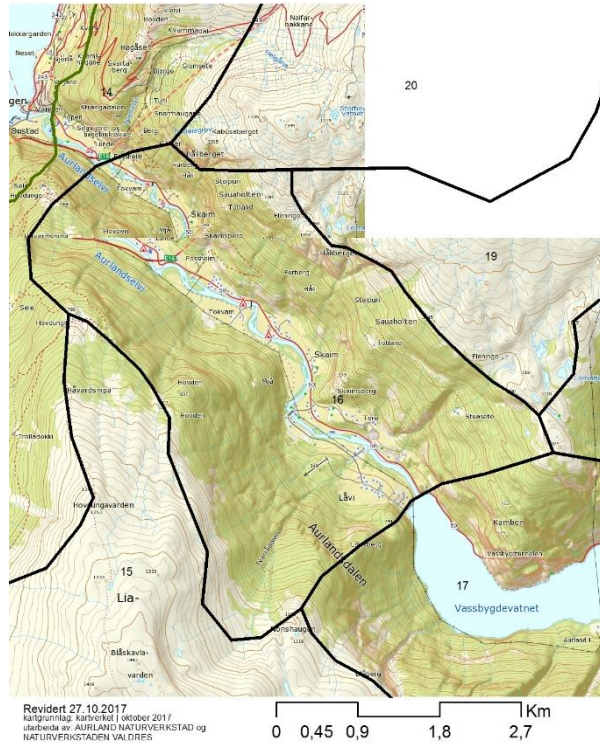

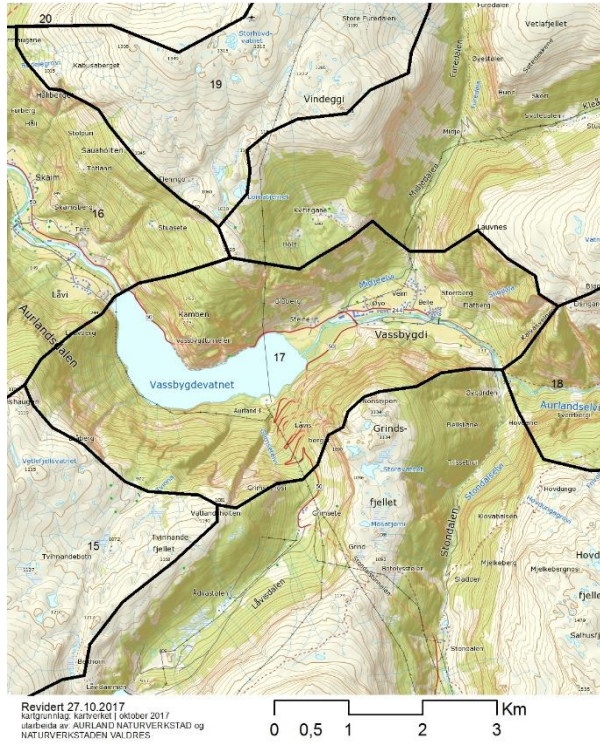
Aurlandsvangen – Skjerdal

Aurland

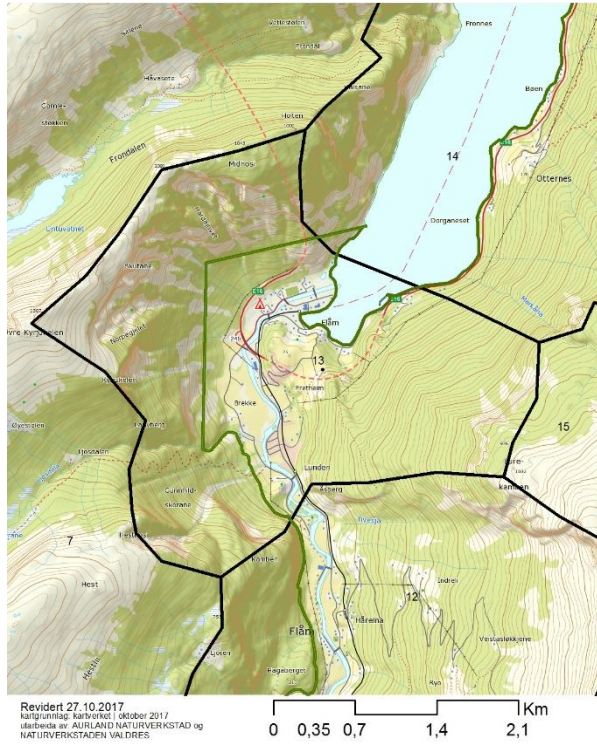
Nisedalen – Molddalen

Vassbygdi

Aurlandsdalen

Fretheim – Flåm kai

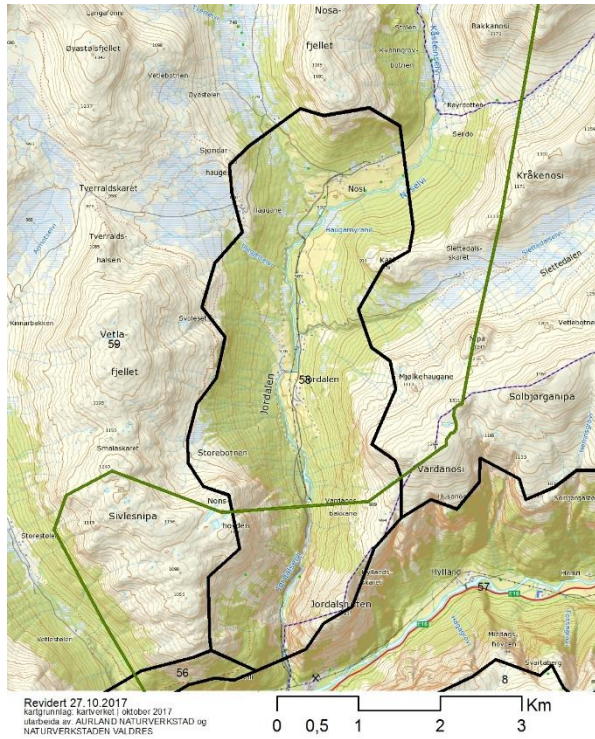

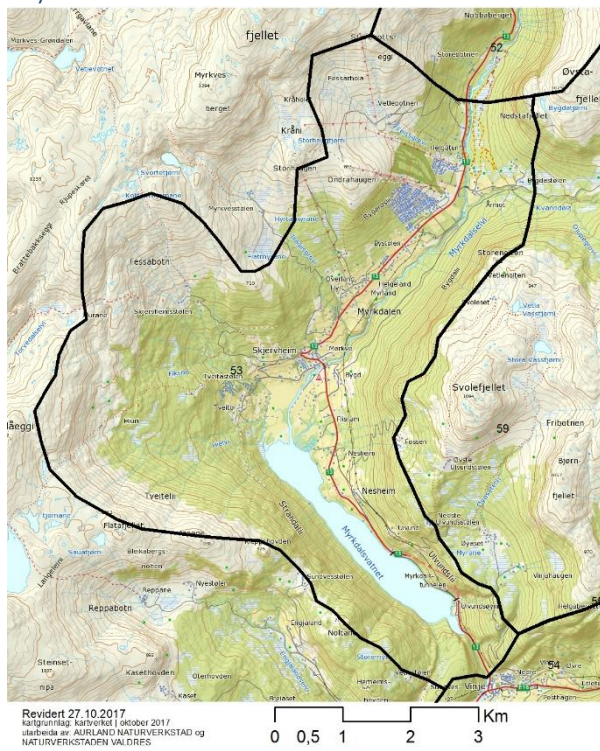

Voss kommune
Stalheim

Jorddalen

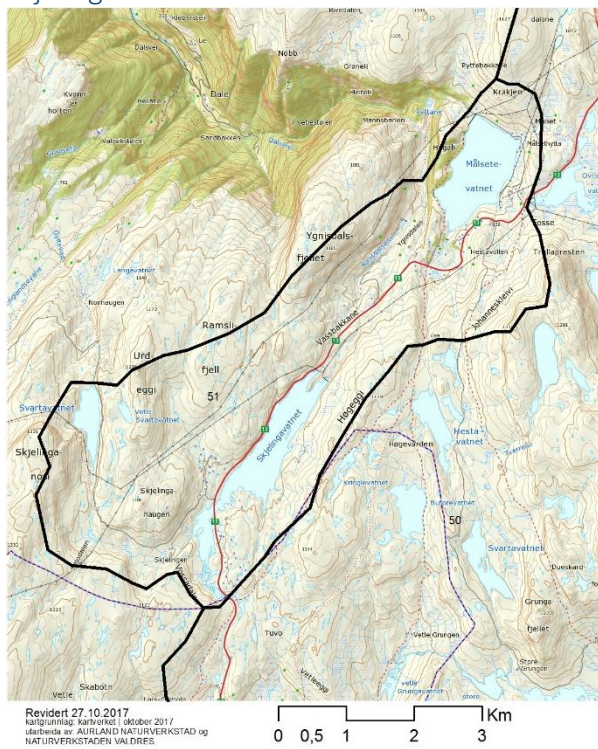

Myrkdalen

Vik kommune

Skjelingen – Målset

Vik

Vangsnes

Fresvik

Vegen vidare

Styring, forvaltning og rammeverk

Korleis styre og forvalte etter denne planen? Ulike modellar og kombinasjonar.

Forankring av planen på lokalt og regionalt nivå.

Forvaltning av verdsarven – rapportering til UNESCO i 2019.

UNESCO anbefalar at ein tek ein gjennomgang av status og ser på utviklingstrendar kvart tredje år, slik at ein kan gjennomføre mottiltak og vise at ein har styringa og tek grep i tide.

Planeutkastet er eit utgangspunkt for vidare jobbing og utvikling av metoden, med endringar og utfylling av kunnskap som manglar.

Formidling og forankring av planen

Korleis formidle planen til ulike interessegrupper og avgjerdstakarar.

Framlegg til vidare forankring og implementering av planen.

Rådet for Vestnorsk fjordlandskap si tilråding til vidare arbeid

Forplikting, rullering og revidering

Forplikting til oppfølging av planen i ulike fora?

Underskrifter

Dette er eit utkast. Når planen er godkjend av rådet for Vestnorsk fjordlandskap, er det rådet sin plan. Forslag: Underskrifter til alle rådsmedlemer som stiller seg bak planen. Eller underskriftene til styret.

Litteraturliste